

**Програма за овладяване на популацията от безстопанствени
кучета и котки на територията на Община Банско
за периода 2020-2023г.**

**04.09.2020г.
гр. Банско**

Програма за овладяване на популацията от безстопанствени кучета и котки на територията на Община Банско за периода 2020-2023г.

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Общинската програма за овладяване популацията на безстопанствени кучета и котки на територията на Община Банско е изготвена в изпълнение на чл.40, ал.1, ал.2, ал.3 от Закона за защита на животните и обхваща периода от 2020-2023г.

Необходимост от разработването на програмата възниква в резултат на изисквания, поставени на Република България и останалите страни членки от Европейския съюз по отношение на грижата и хуманно отношение към животните и конкретните механизми за овладяване на популацията на безстопанствени кучета и котки в населените места.

II. ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ НА ПРОГРАМАТА

ОСНОВНИ ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

Целите на тази програма са намаляване на популацията на безстопанствени кучета и котки, чрез прилагане на комплекс от мерки, при които усилията на общинската власт, природозащитните организации, ветеринарните специалисти и гражданите са насочени в една обща посока- намиране на хуманно и съвременно решение на проблема.

1. Формирането на конкретни цели и мерки на Програмата е извършено на базата на анализ на съществуващото състояние и синхронизирани с изискванията, поставени в нормативната уредба на Република България и са съобразени с комплексните мерки, определени от Световната здравна организация.

2. Установяване на контрол върху популацията на безстопанствени и домашни кучета и котки, като се гарантира здравето на хората, безопасността на градската среда и европейският имидж на община Банско.

3. Редуциране броя на уличните кучета до трайно намаляване на популацията, съгласно разпоредбите на действащото законодателство.

4. Намаляване до минимум на рисковете от разпространение на заразни заболявания, които касаят хора и животни.

5. Развиване на чувство за отговорност у хората при отглеждане на домашен любимец.

ЗАДАЧИ НА ПРОГРАМАТА

1. Контрол и овладяване броя на безстопанствените кучета и котки до трайното изчезване на явлениято "безстопанствени кучета" и „безстопанствени котки”.

2. Контрол върху безпризорното пускане и изоставяне на кучета в района на община Банско, в резултат на липсата на хуманно отношение и безотговорност към животните.

3. Контрол върху отглеждането на домашни кучета и котки.

4. Всички котки да се ползват и да живеят в условията на адекватни грижи и настойничество от страна на човека, което се приближава до отговорното собственичество при домашните котки.

5. Намаляване до минимум разпространението на заразни болести.
Изготвяне и провеждане на образователни кампании, съгласно чл.2 от Закона за защита на животните.

III. НОРМАТИВНА БАЗА И МЕЖДУНАРОДЕН ОПИТ

- Закон за защита на животните.
- Закон за ветеринарномедицинската дейност.
- Становище на Световната здравна организация.
- Европейската конвенция за защита на животните.
- Международна практика.

IV. ОПИСАНИЕ И ПРИЧИНИ ЗА ВЪЗНИКВАНЕ НА ПРОБЛЕМА

1. Големият брой безстопанствени кучета и котки води до:

- 1.1. Здравни рискове за хората.
- 1.2. Уличните кучета могат да бъдат преносители на болести, опасни за човека и селскостопанските животни- бяс, тения, бруцелоза, микроспория;
- 1.3. Уличните котки могат да представляват заплаха за общественото здраве;
- 1.4. Много хора се страхуват от кучета;
- 1.5. През нощта, шумът създаван от животните смущава гражданите;
- 1.6. Животните са една от причините за замърсяване на градската среда;

2. Тежкото положение на безстопанствените кучета травмира хората, които обичат животните;

- 2.1. кучетата страдат от различни болести, глад и студ;
- 2.2. много от бездомните животни биват измъчвани, малтретирани и дори убивани от граждани;

3. Възможни причини за възникване на проблема:

- 3.1. Липса на контрол върху популацията на домашни кучета и котки;
- 3.2. Неефективност на прилаганите до момента методи и несъобразяване с комплексния характер на проблема;
- 3.3. Временното използване на кучета за пазачи на вили, строежи, гаражи и др. след което ги изоставят;
- 3.4. Липса на хуманно образование за отношението към животните и грижите от които се нуждаят- собствениците не са подготвени за проблемите, съпровождащи отглеждането на кучета и котки, в резултат на което при възникнали трудности може да ги изоставят;

V. ПОПУЛАЦИЯ НА БЕЗСТОПАНСТВЕНИТЕ КУЧЕТА И КОТКИ

Кучето достига полова зрялост на 7-8 месечна възраст, ражда два пъти годишно средно по 5 до 8 кученца. Очевидно е, че само няколко изгонени домашни кучета са в състояние за кратко време бързо да увеличат броя на безстопанствените кучета.

Ако не се вземат навременни мерки, броят им нараства докато достигне определен максимум. Този максимум се нарича „носещ капацитет на средата” и зависи от условията на средата- количество храна, вода и възможности за подслон.

При достигане на носещия капацитет на средата раждаемостта и смъртността на безстопанствените кучета се изравняват, което означава, че броят им не се увеличава.

Ако в тази ситуация се предприеме само отстраняване на безстопанствените кучета ще се предизвика освобождаване на ниши, които за кратък период ще бъдат заети от други кучета- новородени или мигриращи, т.е. ще се наблюдава временно намаляване броя на безстопанствените кучета, последвано от възстановяване, пак намаляване и възстановяване - един цикличен и непрестанен процес.

Котките се размножават много по-бързо от кучетата и това се дължи на биологичният им цикъл. Котката ражда от 2 до 7 слепи котенца. Средната продължителност на живота при котките е 12 - 15 години.

Като родственици на пустинни животни, котките могат да издържат на студен или горещ климат, но не за дълго време. Те имат ниска устойчивост срещу мъгла, дъжд и сняг. Домашните котки живеят по-дълго, когато се кастрират, или не им се предоставя достъп към външния свят/чрез което се избягват битки, инциденти или заразяване с болести/. Уличните котки в градски условия живеят около две години по-малко.

VI. Анализ на обстановката в населените места на Община Банско.

Не се освобождават ниши, тъй като кучетата се връщат на местата, от където се взети за гратисния период, необходим за блокиране на раждаемостта- когато капацитетът на средата се ограничи само от стерилни животни. Броят на кучетата от улицата постепенно се редуцира до трайното изчезване на явлението „улични кучета”.

Ефективен подход за установяване на контрол върху кучешката и котешката популация е:

1. Прилагане на кастрация на уличните кучета и връщането им по обитаваните от тях места с редовен ветеринарномедицински надзор;
2. Регистрация на домашните кучета и популяризиране на ползите от кастрацията им, с цел установяване на контрол върху размножаването им и предотвратяване на евентуалното им изоставяне.
3. Осъществяване контрол върху хранителната среда.
4. Съвместни действия между местната власт, неправителствени организации /НПО/ и граждани, като основна причина за ефективно и трайно решение за проблема с бездомните кучета.
5. Отговорно собственичество по отношение на котките, като основно задължение на собственика, което включва
  - Предоставяне на храна, подслон и други ресурси.
  - Предотвратяване на репродукцията.
  - Осигуряване на основно ветеринарномедицинско обслужване.

VII. МЕТОДОЛОГИЯ

Успешната практика налага прилагането на регламентирания от Закона за защита на животните метод за кастрация на уличните кучета и връщането им по обитаваните от тях места до блокиране на раждаемостта- ограничаване капацитета на средата само със стерилни животни.

1. Кастрация, обезпаразитяване, ваксинация срещу бяс, трайна маркировка и връщане по места на неагресивни и здрави безстопанствени кучета.

- 1.1. Евтаназия на неизлечимо болни и доказано агресивни безстопанствени кучета.
- 1.2. Задомяване / осиновяване/ на безстопанствени кучета.
- 1.3. Регистрация на домашни кучета.
- 1.4. Популяризиране на ползите от кастрацията на домашни кучета.
- 1.5. Контрол върху изискванията за отглеждане на домашни кучета.
- 1.6. Кампании за подобряване на чистотата на градската среда.

Същата методология следва да се прилага и при наличието на популация от безстопанствени котки.

VIII. МЕРКИ ЗА НАМАЛЯВАНЕ НА ПОПУЛАЦИЯТА И ТРАЙНО РЕШАВАНЕ НА ПРОБЛЕМА С БЕЗСТОПАНСТВЕНИТЕ КУЧЕТА И КОТКИ.

МЯРКА I. Създаване на организация за овладяване популацията на безстопанствени кучета и котки на територията на общината.

1. Кастрация, обезпаразитяване, ваксинация срещу бяс, трайна маркировка /за кратко, наречени обработка/ и връщането по места на неагресивни и здрави безстопанствени кучета.

1.1 Обработката на безстопанствените кучета се извършва в кастрационен център гр. Банско, съгласно изискванията на ЗЗЖ.

Обработката се извършва на принципите на масова кастрация - по райони и във връзка с молби и сигнали на граждани.

1.2 Залавянето на безстопанствените кучета се извършва съгласно чл.42, ал.1 от Закона за защита на животните.

1.3 Транспортирането на кучетата се извършва в специално оборудвани превозни средства и съгласно изискванията чл.42, ал.2 от Закона за защита на животните.

1.4 Настаняването на безстопанствените кучета в приют се извършва съгласно изискванията на чл.46 от Закона за защита на животните.

1.5 За настанените в приют кучета се спазват изискванията на чл.47, ал.1,2,3,6,7,8 от Закона за защита на животните.

2. Евтаназия на неизлечимо болни и доказано агресивни безстопанствени кучета:

2.1. Неизлечимо болни животни се подлагат на евтаназия, съгласно чл.179, ал.3, т.1 от ЗВД и чл.45, ал.8 от Закона за защита на животните.

2.2. Доказано агресивни кучета, участвали в инцидент с ухапване на човек се подлагат на евтаназия съгласно чл.179, ал.3, т.4 от Закона за ветеринарномедицинската дейност и чл.51 от Закона за защита на животните.

В случаите на увеличена популация на безстопанствени котки се прилагат разпоредбите на чл.40-47, чл.51,52 и чл.54 ат Закона за защита на животните. Не се допуска залавянето на безстопанствени котки с упойващи вещества, съгласно чл.56 от ЗЗЖ.

3. Създаване на информационна база данни за обработените безстопанствени кучета, в която се вписва датата и мястото на обработката, ветеринарния лекар извършил манипулацията, мястото на което е върнато кучето.

4. Установяване на устойчиви практики за осиновяване на безстопанствени животни.

5. Провеждане на информационно - образователни кампании.

МЯРКА II. Определяне на места за разходка на кучета, както и организиране и обозначаване на места, забранени за разходка на домашни кучета.

МЯРКА III. Контрол върху изискванията за отглеждане на домашни кучета. Контролът по спазване на програмата се извършва от упълномощени от кмета на Община Банско служители и кметовете на съответните кметства.

МЯРКА IV. Създаване на организация за регистриране на домашните кучета и маркирането им като такива с подходяща маркировка.

1. Регистрацията на домашни кучета се извършва, съгласно чл.174 от ЗВД.

Общинска администрация - Банско изготвя и поддържа регистър на домашните кучета на база подадени заявления и декларации.

2. Таксата за домашни кучета се събира от Общинска администрация- Банско.

IX. УЧАСТНИЦИ В ПРОГРАМАТА

1. Местна власт

1.1.Общински съвет Банско приема Програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета и котки на територията на Община Банско и предвижда годишен бюджет за изпълнението и, съгласно чл.40, ал.3 от Закона за защита на животните.

1.2. Кметът или упълномощено от него лице организира изграждането на приюти или реформира налични обекти /изолатори/ за обработка на кучетата по Програмата, съгласно чл.41 от Закона за защита на животните.

Общинският съвет определя общински терени за изграждане на приюти от страна на Организацията за защита на животните за отглеждане на животни и тяхното задомяване или за обработка и връщане по места на животни, при спазване на Програмата.

1.3. Кметът на Община Банско организира изпълнението на програмата и ежегодно внася отчета за изпълнението и пред изпълнителния директор на Българската агенция по безопасност на храните, съгласно чл.40, ал.4 от Закона за защита на животните.

1.4. Общинският съвет ежегодно актуализира годишният бюджет за изпълнение на Програмата, въз основа на годишния отчет на кмета.

2. Общинска администрация.

2.1 Стопанисва общинския приют, модернизира изолаторите и изгражда временни приемни /приюти/.

2.2 Обработва сигнали и жалби на граждани, които се приемат по: телефон, писмено, e-mail. Анонимни сигнали и жалби не се обработват.

2.2.1. При подаване на сигнала се записват имената на гражданина или организацията, подали сигнала.

2.2.2. Жалбите за куче/та, участвало/и в инцидент с ухапване на човек се обработват до 24 часа от подаването на сигнала.

2.2.3. Жалбите за агресивни кучета се обработват до 24 часа от подаването им. В случай, че жалбата за агресивно/и куче/та е подадена срещу обработени кучета се процедира в зависимост от резултата от проверката.

2.2.4. Агресивното куче се залавя и се настанява в приют на общината.

2.2.5. Проверката на сигнала се извършва от определено от кмета, съвместно с представител на ОЗЖ, представител на РВМС в срок от 7 дни от подаване на жалбата.

2.2.6. Проверката съдържа подробно описание на фактическите обстоятелства по сигнала или жалбата, както следват:

- Информация от жалбоподателя: фактически обстоятелства, медицинско свидетелство, подробно описание на кучето, участващо в инцидента.
- Информация от страна на лица, които са свидетели на инцидента или имат наблюдения върху поведението на кучето.

На база на проверката се изготвя констативен протокол.

2.2.7. В зависимост от информацията в констативния протокол се предприемат следните действия:

- Доказано агресивни кучета се предоставят за задомяване при спазване на изискванията на чл.174 от ЗВД или се настаняват в приют на организация за защита на животните.
- Доказано агресивни кучета, за които на се явят лица, които желаят да ги отглеждат като животни – компаньони или не бъдат настанени в приют на ОЗЖ се подлагат на евтаназия след изтичане на 14 дневен срок от настаняването им в общинския приют.
- В случай, че жалбата е неоснователна кучето/та се обработват и се връщат/т на място на залавяне.

2.2.8. Всички процедури и подробности по отношение на работата на стационарните амбулатории или приюти се уреждат с Вътрешни правила за работа.

3. Организация за защита на животните.

3.1. Организациите за защита на животните могат да стопанисват приют и/или подвижни амбулатории самостоятелно или с общината, съгласно чл.41, ал.4 или ал.5 от Закона за защита на животните.

3.2. Осигуряват свои представители за проверка на сигналите и жалбите.

3.3. Съдействат за обработването на постъпилите жалби и сигнали, свързани с домашни и безстопанствени кучета и котки.

3.4. Съдействат при изготвянето на Наредба за придобиване, притежаване, отглеждане на животни и участват в изработването на Програмата.

3.5. Организируют и провеждат задомителни кампании.

3.6. Съдействат на общината като посочват свои представители за координация на работата между общината, ОЗЖ и граждани.

3.7. Съдействат за медийно отразяване на дейностите по Програмата.

3.8. Изпълняват мерки спрямо обработените кучета, за които са поели надзор, съгласно чл.49 и 50 от Закона за защита на животните.

3.9. Участват в разрешаването на проблемите, потвърдени от проверките на постъпилите сигнали.

Х. СРЕДСТВА, РЕСУРСИ И ВРЕМЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА.

1. Източници на финансиране и материално обезпечаване на Програмата за овладяване популацията на безстопанствените кучета и котки на територията на Община Банско, съгласно чл.40 от ЗЗЖ.

- 1.1. Държавен бюджет.
- 1.2. Общински бюджет.
- 1.3. Постъпления от такси.
- 1.4. Дарения.
- 1.5. Проекти.
- 1.6. Организация за защита на животните.

1.7. Министерски съвет, по предложение на Министъра на земеделието, храните и горите и Министъра на финансите, може да представи средства за изпълнение на програмата.

Дейностите по програмата се отчитат ежегодно пред кмета на Община Банско и Общински съвет-Банско.

2. Човешки ресурс:

- 2.1. Служители на общината- за регистрация на домашните кучета.
- 2.2. Служители, доброволци и сътрудници на НПО.
- 2.3. Частни ветеринарни лекари.
- 2.4. Служители на приюта.

XI. ОЦЕНКА ЗА УСПЕВАЕМОСТ НА ПРОЕКТА- КРИТЕРИИ:

Очаквани резултати от осъществяването на програмата.

1. Качествени промени, които се очакват в следствие на изпълнение на мерките по програмата и обработването на безстопанствените кучета са:

- 1.1. Повишаване на безопасността на гражданите.
- 1.2. Регистрация, събираемост на таксите за домашни кучета и стимулиране на кастрацията им ще спомогнат за трайното решаване на проблема и овладяване на притока на нежелани животни от дома към улицата.
- 1.3. Мониторинг върху популацията на безстопанствените кучета.
- 1.4. Намаляване на социалното напрежение.
- 1.5. Утвърждаване на европейските критерии за третиране на животни.

2. Количествени подобрения:

- 2.1. Постепенно намаляване на популацията на безстопанствени кучета, до изтеглянето им в приюти.
- 2.2. Увеличаване на броя регистрираните домашни кучета.
- 2.3. Повишаване на постъпленията от таксата, съгласно чл.175 от ЗВД и Наредба за определяне и администриране местните такси и цени на услуги на територията на Община Банско.

3. Критерии за изпълнението на програмата.

- 3.1. Брой на обработените животни.
- 3.2. Брой на регистрираните домашни кучета.
- 3.3. Брой на кастрираните кучета, които живеят на открито- по строежи, паркинги, дворове, складове и др.
- 3.4. Брой на кастрираните домашни кучета.
- 3.5. Брой на задомени кучета.
- 3.6. Годишен отчет за организацията на изпълнението на програмата и плана по ал.3, представени от кмета на общината, до изпълнителния директор на Българската агенция по безопасност на храните, съгласно чл.40, ал.4 от Закона за защита на животните.
- 3.7. Брой граждани, участващи като доброволци с цел реализация на програмата.

§1. Програмата е приета с Решение №234 от Протокол №15/04.09.2020 г. на Общински съвет-Банско.

**ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ КЪМ
„ПРОГРАМА ЗА ОВЛАДЯВАНЕ ПОПУЛАЦИЯТА НА
БЕЗСТОПАНСТВЕНИТЕ КУЧЕТА И КОТКИ НА
ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА БАНСКО ЗА ПЕРИОДА
2020-2023г.”**

№	Действия	Изпълнител	Срок	Източници на финансиране	Очакван ефект
1.	Създаване и поддръжане в Община Банско на Електронен регистър за административна регистрация на домашните кучета. Организиране на сигурна система за навременно подаване и получаване на информация за ветеринарна регистрация на домашните кучета.	Община	постоянен	Общински бюджет	Подобряване обслужването на граждани собственици на домашни кучета при административната регистрация на животните. Повишаване събираемостта от таксата за притежаване на домашно куче.
2.	Ежегодно заплащане за притежаване на куче по Закона за местните данъци и такси, съгласно чл.175, ал.1 и ал.3 от Закона за ветеринарномедицинската дейност.	Община	постоянен	Общински бюджет и др.	Повишаване на събираемостта от таксата за притежаване на домашно куче.
3.	Използване на приходите, постъпващи в общинския бюджет от събраните такси, за мероприятия, свързани с намаляване на безстопанствените кучета, съгласно чл.175, ал.3 от Закона за ветеринарномедицинската дейност.	Община	постоянен	Общински бюджет	Подпомагане изпълнението на Програмата

4.	Изграждане на мрежа от обособени места за свободно разхождане на домашни кучета.	Община	постоянен	Ще бъдат уточнени в хода на реализация на програмата.	Изпълнение на нормативно изискване към кметовете на общини да осигурят маркирани и обособени обществени места за разхождане на домашните кучета, без с това да се нарушава спокойствието и комфорта на останалите граждани.
5.	Организиране на сигурна система за навременно подаване и получаване на информация за ветеринарна регистрация на домашни кучета.	ОДБХ, Организация за защита на животните	постоянен	Общински бюджет;	Събраната информация дава ясна картина за реалния брой домашни кучета, отглеждани на територията на Община Банско.
6.	Просветно-информационни кампании.	Медии; Ветеринарни специалисти; Организация за защита на животните	постоянен	Общински бюджет; Дарения; Проекти;	Популяризиране действията по проблематиката, предприемани от страна на местната власт и партньорите и по програмата. Запознаване на населението с полезна информация за нормативните изисквания, информация за болести пренасяни от животните, начини за предотвратяване разпространението на зарази и др.
7.	Актуализиране на местната нормативна уредба, съгласно действащото законодателство.	Общински съвет, Община, ОДБХ, ОЗЖ	При нормативна и фактическа необходимост	Общински бюджет	Навременно адаптиране на местната нормативна уредба към промените в националното законодателство.

8.	Предписания и санкции за собственици, не заплатили „такси за притежаване на куче” и нарушаващи общинските наредби за притежаване и отглеждане на куче	Община	Постоянен	Общински бюджет	Повишаване гражданската активност и отговорност при спазване на нормативните изисквания към собствениците на домашни кучета.
9.	Изграждане на приют за безстопанствени кучета.	Община	С влизане в сила на решението за приемане на програмата до 36 месеца	Общински бюджет	Изпълнение на разпоредбите на чл.41 от Закона за защита на животните.
10.	Възлагане на дейности по програмата на лицензирани фирми за ветеринарномедицински услуги.	Община	Ежегодно	Общински бюджет	В изпълнение на Закона за защита на животните и Закона за ветеринарномедицинската дейност.